

چرا پول را نباید لمس کرد؟

بیماری‌های منتقله از محیط

salar

مثبت‌منفی

مدام به همه می‌گوییم «پول چیه بابا؟ مثل چرک کف دست می‌مونه». هر چند این حرف یک شوخی بیشتر نیست که خودمان هم به آن اعتقاد نداریم ولی پول از بابتی، واقعا مثل چرک کف دست است یعنی هم آلودگی‌های دست‌ها را به خود می‌گیرد و هم آنها را آلوده می‌کند. بسیاری از آزمایش‌هایی که در خارج و داخل کشور بر روی اسکناس‌ها انجام شده‌اند، می‌گویند که آلوده به انواع باکتری‌ها و میکروب‌ها هستند. اما این آلودگی‌ها می‌توانند باعث چه نوع بیماری‌هایی در انسان‌ها می‌شوند و چگونه می‌توان از ابتلا به این بیماری‌ها اجتناب کرد؟

با تعدادی از متخصصان در این مورد گفتگو کرده‌ایم.

مسافران کاغذی؛ حاملان میکروبی

یک فوق تخصص گوارش معتقد است پول کاغذی باعث انتقال و جابجایی میکروب‌ها و جرم‌های بیماری‌زا می‌شود. دکتر محمد جعفر فره‌وش می‌گوید: «بسیاری از میکروب‌ها و ویروس‌ها که از طریق دست انتقال پیدا می‌کنند، می‌توانند توسط اسکناس به افراد دیگر منتقل شوند. برای مثال امکان انتقال میکروب‌هایی مانند استافیلوکوک، استرپتوکوک باسیلی و میکروب سل و بسیاری از میکروب‌ها از طریق دست‌های آلوده افراد به اسکناس انتقال وجود دارد». به گفته وی میکروب استافیلوکوک از عوامل ابتلا به مسمومیت غذایی و میکروب استرپتوکوک از عوامل اسهال است. دکتر فره‌وش در عین حال تاکید می‌کند، تمام این میکروب‌ها و جرم‌ها با توجه به اینکه مدتی در هوای آزاد و خارج از محیط مناسب قرار می‌گیرند بسیار ضعیف شده و در افرادی که سیستم ایمنی سالم دارند موجب بیماری نمی‌شوند. در کل ارتباط دادن سرایت بیماری از طریق اسکناس دشوار است». با وجود این، وی می‌افزاید: «در تحقیقاتی که در کشور کانادا انجام شده است، برخی از ویروس‌ها که بیماری‌زایی بسیار بالایی دارند مانند ویروس نوروک که موجب اسهال و استفراغ می‌شود متهم به انتشار عوامل بیماری‌زا شده‌اند». به گزارش روزنامه تایمز، در آمریکا تحقیقات نشان داده‌اند که اسکناس‌ها حتی می‌توانند حامل آلودگی‌های فاضلابی باشند و همچنین روی ۹۴٪ از اسکناس‌های این کشور، میکروب‌های بیماری‌زا وجود دارند. بر اساس تحقیقاتی که در مورد ویروس آنفولانزا صورت گرفت، در حالی که ویروس‌ها و باکتری‌ها روی اکثر سطوح نمی‌توانند بیش از ۴۸ ساعت عمر کنند، عمر آنها بر روی سطح اسکناس‌ها ممکن است به ۱۷ روز نیز برسد. همچنین بانک جهانی در گزارشی در مورد شاخص‌های مختلف مرتبط با پول، زیر عنوان «شاخص رابطه سلامت و بهداشت عمومی با اسکناس»، آورده است که اسکناس می‌تواند ۷۰ نوع بیماری را به انسان منتقل کند. در ایران نیز بر اساس پژوهشی در مورد آلودگی اسکناس‌ها که متولی آن دانشگاه علوم پزشکی ایران سابق بوده و در فصل نامه «سلامت کار ایران» درج شده است، اسکناس‌ها، آلوده به باکتری‌های بیماری‌زا هستند. در این پژوهش، ۴۰۰ نمونه اسکناس که به طور تصادفی از شهرهای مختلف ایران از جمله تهران، تبریز و مشهد، جمع‌آوری شده بود، مورد بررسی قرار گرفت که ۲۷۳ باکتری در آنها تشخیص داده شد. این تحقیق نشان می‌دهد که پول‌های کاغذی همواره امکان دارد، به باکتری‌هایی که بالقوه مضر هستند آلوده شوند. در پژوهش مورد اشاره تاکید شده که اگر چه تاکنون هیچ بیماری

مشخص بالینی در ارتباط مستقیم تماس بدن با اسکناس به ثبت نرسیده است اما به هر حال این باکتری‌ها می‌تواند برای افراد مسن و کودکانی که سیستم ایمنی ضعیف‌تری دارند و حتی کارکنان بانک‌ها که در طول روز با اسکناس‌ها بیشتر تماس دارند خطرناک باشد. در ضمن از آنجایی که بیماری‌های واگیردار می‌توانند از طریق تماس با اشیای بی‌جان که عوامل بیماری‌زا را منتقل می‌کنند، انتشار یابند پول کاغذی نیز می‌تواند نقش مهمی در این زمینه ایفا کند. یک فوق تخصص گوارش کودکان نیز تاکید می‌کند امکان رشد میکروب و آلودگی در هر شی که دست به دست شود و جابجایی داشته باشد زیاد است. به اعتقاد دکتر فرید ایمان زاده، پول هم از این قاعده مستثنی نیست چرا که جابجایی آن زیاد است. وی می‌افزاید، آلودگی‌هایی که از طریق پول منتقل می‌شوند، می‌توانند موجب اسهال و استفراغ شوند. یک متخصص بیماری‌های عفونی، در مورد آلودگی‌هایی که می‌توانند از طریق پول منتقل شوند، جدی‌تر صحبت می‌کند. حمید عمادی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران، به وجود یک چرخه معتقد است؛ آلودگی‌ها از دست به پول منتقل می‌شود، پول بین مردم دست به دست می‌شود و در نتیجه آلودگی موجود بر روی آن به دیگران منتقل می‌شود. وی می‌افزاید بیماری‌هایی چون عفونت‌های ملتحمه چشم، عفونت‌های گوارشی و پوستی می‌توانند از طریق پول به انسان انتقال یابند. عمادی تاکید می‌کند، هر شیئی که زیاد به آن دست بزنیم می‌تواند آلوده باشد مثل تلفن همراه که تحقیقات نشان داده‌اند از کاسه توالت هم آلوده‌تر است. اشیائی نیز که دست افراد مختلف به آن می‌خورد مثل دستگیره بانک، میله‌های اتوبوس و مواردی از این دست، مانند پول آلوده هستند با این تفاوت که پول معمولاً در یک محیط گرم نگهداری می‌شود و امکان باقی ماندن میکروب‌ها بر روی آن بیشتر است. فرار از چرک کف دست خوشبختانه امروزه با توجه به پیشرفت‌هایی که در زمینه ارتباطات الکترونیکی حاصل شده است، کارت‌های الکترونیکی می‌توانند به جای اسکناس‌ها برای داد و ستد مورد استفاده قرار بگیرند. شما می‌توانید از کارت‌های عابر بانک خود در فروشگاه‌هایی که دارای دستگاه‌های مخصوص این کارت‌ها هستند برای خرید کالاها استفاده کنید. عابربانک‌ها هنگام پرداخت قبوض هم می‌توانند به شما کمک کنند تا از طریق دستگاه‌های خود پرداز هزینه‌ها را بپردازید. علاوه بر این، از طریق کامپیوتر و با استفاده از اینترنت بانک حساب خود، شما می‌توانید موجودی خود را از حسابی به حساب دیگر منتقل کنید یا اینکه به حساب کسی پول بریزید. همه این روش‌ها می‌توانند به شما کمک کنند تا کمتر با اسکناس‌ها آلوده در تماس باشید. دکتر عمادی هم توصیه می‌کند در پرداخت‌های خود کمتر از پول نقد استفاده کنید و بهره‌گیری از کارت‌های اعتباری را افزایش دهید چرا که این کارت‌ها کمتر دست به دست

می‌شوند و با وجودی که آنها نیز تمیز نیستند اما آلودگی آنها به مراتب کمتر از پول است. در برخی از کشورها تلاش شده است روش‌های دیگری نیز برای اجتناب از آلودگی اسکناس‌ها، اندیشیده شود برای در برخی کشورها اسکناس‌های پلاستیکی جایگزین نوع کاغذی آنها شده‌اند و یا در آینده‌ای نزدیک جایگزین می‌سوند. اسکناس‌های پلاستیکی کمتر از اسکناس‌های کاغذی کثیف می‌شوند. چرا که سطح صاف آنها مانع از جذب عرق، چربی بدن یا مایعات می‌شود. همچنین احتمال اسکناس‌های پلاستیکی عامل انتشار بیماری شونند کم است چرا سطح آنها حالت جذب‌کنندگی ندارد. همچنین این نوع اسکناس‌ها قابل شستشو نیز هستند. شستن دست‌ها هم مهم است با توجه به اینکه حتی کارت‌های الکترونیک، دستگاه‌های خود پرداز و کیبورد کامپیوتر هم می‌توانند عامل انتقال بیماری باشند بنابراین توصیه می‌شود در فواصل مختلف روز و به خصوص قبل از خوردن غذا حتما دست‌های خود را بشویید و با دست خیس به پول و سایر مواردی که به آنها اشاره شد، دست نزنید. دکتر عمادی تاکید می‌کند قبل از اینکه دست‌هایتان را به مخاطات بدن بزنید، آنها را با آب و صابون شستشو دهید. در صورتی که در موارد استثنایی آب و صابون در دسترس نبود، می‌توانید از ژل‌ها و اسپری‌های ضدعفونی‌کننده نیز استفاده کنید. وی می‌افزاید: «باید از تماس مستقیم زخم روی پوست با اسکناس جلوگیری شود و زخم را پوشاند». دکتر فره‌وشی نیز توصیه می‌کند که افراد دست خود را پس از تماس با اسکناس با صابون و مواد شوینده آنتی‌باکتریال بشویند. همچنین بیماران و افرادی که مبتلا به بیماری هستند، از تماس دستشان با اسکناس خودداری کنند تا این منشا احتمالی، موجب پخش و انتشار آن بیماری در جامعه نشود. به خصوص زمان شیوع بیماری‌های همه‌گیری، مانند آنفلوانزا و بیماری‌های مسری کسانی که به این بیماری‌ها دچار می‌شوند از تماس دست خود با پول خودداری کنند. وی همچنین تاکید می‌کند، از آنجایی که بیماری‌های گوارشی می‌توانند از طریق دست آلوده به مدفوع به دهان انتقال یابند، حتما پس از استفاده از سرویس بهداشتی دست خود را بشویید و سپس به پول دست بزنید. همچنین از آنجایی که باکتری در محیط‌های مرطوب تا مدت زمانی می‌تواند زنده بماند، احتمال بیماری‌زایی در این محیط‌ها بیشتر است. بنابراین هنگام تماس دست با پول، هر دو باید خشک باشند.

منبع: سایت مهندسی بهداشت محیط envi.ir